

เจ้าหน้าที่นำเงินราชการพักในบัญชีส่วนตัว ... ผิดวินัยอย่างร้ายแรง !

นางสาวปญญาภา ไชยคำมี
พนักงานศิลปกรรมชำนาญการ
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

“การทุจริต คอร์รัปชัน” เป็นปัญหาสำคัญที่สังคมให้ความสนใจเป็นพิเศษในยุคปัจจุบัน แม้ทุกภาคส่วนจะให้ความร่วมมือกันแก้ไขตลอดมา แต่เนื่องจากพฤติกรรมในทางทุจริตคอร์รัปชันสามารถกระทำได้ในหลายรูปแบบ ทั้งมีความแยบยลและสลับซับซ้อน ทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นมียู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการถือว่าเป็นภัยร้ายแรงของสังคมที่มีผลต่อการพัฒนาของประเทศ หลายภาคส่วนจึงได้แสวงหามาตรการเพื่อการป้องกันและปราบปรามที่เข้มงวด เช่น การลงโทษทางวินัย

ดังเช่นคดีจากศาลปกครองฉบับนี้ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่ถูกลงโทษว่าทุจริตต่อหน้าที่ โดยอาศัยโอกาสที่ตนได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ทำหน้าที่ในการเบิกจ่ายเงินกองทุนของมหาวิทยาลัยให้กับนักวิจัยเพื่อใช้จ่ายในโครงการวิจัย แล้วนำเงินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ด้วยวิธีการฝากเงินดังกล่าวเข้าบัญชีธนาคารตนเอง แต่ต่อมาเมื่อได้รับการทวงถามจึงได้นำไปจ่ายให้กับนักวิจัย

ข้อเท็จจริงในคดีนี้คือ ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนักวิชาการการเงินและการบัญชี ระดับ ๖ ในสำนักวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เบิกเงินจากบัญชีเงินฝากกองทุนมหาวิทยาลัยจากธนาคารจำนวน ๒๓๖,๕๗๖ บาท เพื่อจ่ายให้กับนักวิจัยสองราย คือ ดร. ส. จำนวน ๑๓๖,๕๗๖ บาท และรองศาสตราจารย์.ก. จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อใช้จ่ายตาม โครงการวิจัยของมหาวิทยาลัย เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (อธิการบดีมหาวิทยาลัย) อนุมัติให้จ่ายเงินและผู้ฟ้องคดีเบิกเงินไปแล้ว ได้โอนเงินให้ ดร. ส. แต่รายรองศาสตราจารย์.ก. ผู้ฟ้องคดีไม่ได้โอนเงินให้ทันที กลับนำเงินที่เหลือไปฝากเข้าบัญชีธนาคารส่วนตัว จนล่วงเลยถึง ๕๖ วัน จึงโอนเงินให้รองศาสตราจารย์.ก. เมื่อถูกทวงถาม

ต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและอธิการบดีมหาวิทยาลัยมีคำสั่งลงโทษทางวินัยโดยไล่ออกจากราชการ กรณีผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์ที่สมควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่ง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา) มีมติยกอุทธรณ์ จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งลงโทษและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ โดยผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า หน่วยงานจัดตั้งใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อยครั้ง บุคลากรทางด้านการเงินก็มีผู้ฟ้องคดีคนเดียวทั้งที่มีงานประจำต้องรับผิดชอบมาก ระบบการประสานงานของผู้เกี่ยวข้องจึงล่าช้าและไม่ชัดเจน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ทราบเลขบัญชีของรองศาสตราจารย์.ก. ทำให้ไม่อาจโอนเงินให้ทันทีและต้องนำเงินไปฝากเข้าบัญชีธนาคารส่วนตัวเอาไว้ก่อน ตนจึงไม่มีเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามที่ถูกลงโทษ

การนำเงินของทางราชการ ไปฝากเข้าบัญชีเงินฝากส่วนตัวของผู้ฟ้องคดี โดยไม่ส่งเงินให้นักวิจัยทันทีที่ได้รับหรือในเวลาที่เหมาะสมจะเป็น “การกระทำทุจริตต่อหน้าที่ราชการ” ตามที่ถูกลงโทษหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการงานกองทุนมหาวิทยาลัย โดยเป็นผู้เบิกเงินจากบัญชีเงินฝากกองทุนเพื่อนำส่งนักวิจัย จึงถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ราชการดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ฟ้องคดีโดยตรง

การที่ผู้ฟ้องคดีเบิกเงินจากกองทุนไปแล้ว และจ่ายเงินให้ ดร. ส. โดยวิธีนำเข้าบัญชีเงินฝากของ ดร. ส. แต่ไม่จ่ายให้รองศาสตราจารย์ ภ. กลับนำเข้าบัญชีเงินฝากส่วนตัวในวันเดียวกัน โดยระเบียบของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ว่าด้วยกองทุน มอ. เพื่อวิจัยและพัฒนาภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๓๒ และระเบียบมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ว่าด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่เก็บรักษาเงินเข้าบัญชีส่วนตัวได้ จึงถือว่าการนำเงินราชการฝากเข้าพักไว้ในบัญชีส่วนตัว เป็นการดำเนินการนอกเหนือจากที่ระเบียบกฎหมายกำหนด

การที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ใช้ความพยายามติดตามหรือสอบถามเลขที่บัญชีของรองศาสตราจารย์ ภ. เพื่อจะริบนำเงินเข้าบัญชี ซึ่งผู้ฟ้องคดีควรจะต้องติดต่อประสานงานขอข้อมูลโดยเฉพาะเลขที่บัญชีของผู้ขออนุมัติเงิน ก่อนจะดำเนินการเบิกเงินยืมเพื่อจัดส่งให้นักวิจัยแต่ละราย และหากยังไม่ทราบเลขที่บัญชีของรองศาสตราจารย์ ภ. จะต้องเก็บรักษาเงินที่ไม่อาจจ่ายได้โดยวิธีนำเงินฝากเข้าบัญชีกองทุนไว้ก่อน เพื่อรอสอบถามเลขที่บัญชีเงินฝาก ให้ทราบแน่ชัด หรืออาจใช้วิธีซื้อตั๋วแลกเงินหรือเช็คเชิรชื่อกของธนาคารสั่งจ่ายในนามรองศาสตราจารย์ ภ. แล้วจัดส่งไปยัง สถานที่ทำงานหรือโทรศัพท์ติดต่อสอบถามเลขที่บัญชีจากรองศาสตราจารย์ ภ. ตามหมายเลขโทรศัพท์ที่ระบุไว้ใน คำขออนุมัติยืมเงินได้ การที่ผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการโดยวิธีการใด ๆ แต่กลับนำเงินเข้าบัญชีส่วนตัวและนำไปใช้ ประโยชน์นานถึง ๕๖ วัน จนกระทั่งถูกทวงถาม จึงได้นำเงินเข้าบัญชีให้แก่รองศาสตราจารย์ ภ. ในวันเดียวกับที่ถูกทวงถาม ย่อมแสดงให้เห็นถึงเจตนาที่แท้จริงของผู้ฟ้องคดี ทั้งงานเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของกองทุนเป็นงานส่วนพิเศษ ที่มีได้มีปริมาณงานที่มากจนเกินภาระที่ผู้ฟ้องคดีจะปฏิบัติให้แล้วเสร็จเรียบร้อยได้ อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีจบการศึกษา เกี่ยวกับการเงินการบัญชีและดำรงตำแหน่งนักวิชาการการเงินและบัญชี ระดับ ๖ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการเงินและบัญชี ย่อมต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการเบิกจ่ายเงินในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี

พฤติการณ์การนำเงินเข้าฝากในบัญชีส่วนตัว และนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวในช่วงเวลาดังกล่าว หลายครั้ง ทำให้รองศาสตราจารย์ ภ. ไม่ได้รับเงินไปใช้ในโครงการวิจัย ทำให้เกิดความเสียหายแก่รองศาสตราจารย์ ภ. และทางราชการ จึงถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีชอบ เพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์ ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๓๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗

ดังนั้น คำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการและคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ จึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๓๔/๒๕๕๗)

คดีนี้เป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการการเงินและการบัญชีด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐทุกแห่งว่า ไม่ว่าหน้าที่ที่ปฏิบัติในราชการจะเป็นภารกิจประจำหรือเป็นงาน ที่ได้รับมอบหมายพิเศษเป็นคราว ๆ ไปก็ตาม ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือ ระเบียบแบบแผนของทางราชการกำหนดอย่างเคร่งครัด การเก็บรักษาเงินราชการไว้ในบัญชีเงินฝากส่วนตัว โดยไม่มี กฎหมายหรือระเบียบกำหนดไว้ให้กระทำได้ ย่อมเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบ ทั้งไม่อาจกล่าวอ้างได้ว่า ไม่สามารถดำเนินการเบิกจ่ายเงินได้ตามที่ได้รับอนุมัติ เนื่องจากยังมีแนวทางการดำเนินการอื่น ๆ เช่น การนำเงินฝาก กลับคืนไว้ในบัญชีราชการหรืออาจซื้อตั๋วแลกเงินหรือเช็คเชิรชื่อกธนาคาร ฯลฯ การนำเงินเข้าบัญชีส่วนตัวจึงถือเป็นการ ปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีชอบ เพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ อันเป็น การทุจริตต่อหน้าที่ราชการ